

Doplnění Zprávy o stavu Rekonstrukce státu: reakce a oprava

Rekonstrukce státu, platforma nevládních organizací, v úterý zveřejnila shrnující hodnocení, jak politické strany naplňovaly svůj závazek k prosazení devíti zákonů. Řada politických stran reagovala na naši výzvu a k hodnocení se vyjádřila. Rekonstrukce státu také reaguje na některé nepřesnosti či kritiku, která se objevila v médiích.

Koordinační tým Rekonstrukce státu se omlouvá za nepřesnost, která vznikla v tištěné verzi hodnocení. Použitím loga politické strany TOP 09 bez doplňující věty „S podporou Starostů“ mohlo dojít k mylnému dojmu, že poslanec Jan Farský je členem TOP 09, nikoliv pouze poslancem za TOP 09 a členem hnutí Starostové a nezávislí (STAN).

Před zveřejněním text hodnocení obdrželi politické strany, aby mohly souhrn svých kroků v uplynulém roce oponovat a případně nabídnout čtenářům svůj pohled. Dosud reagovali zástupci čtyř stran. Další reakce budou postupně doplněny do online verze hodnocení na www.rekonstrukcestatu.cz/rokpote.

ANO 2011 zaslalo vyjádření, které naleznete na webových stránkách Rekonstrukce státu, [zde](#). **ČSSD**, v reakci na přehled faktů, zaslala harmonogram vzniku vládních návrhů, k zaslanému přehledu faktů ČSSD neuvedla žádné připomínky. **KDU-ČSL** v reakci na zaslaný přehled faktů odpověděla, že nemá žádné připomínky. **KSČM** zaslala připomínku k textu o služebním zákonu, která byla zapracována před vydáním hodnocení. Jiné vyjádření nezaslala. **ODS** odpověděla, že k přehledu faktů nemá žádné připomínky. **TOP 09 s podporou STAN** a hnutí **Úsvit** reakce nezaslaly.

Rekonstrukce státu také reaguje na řadu otázek a nepřesností, které se v souvislosti s hodnocením v médiích objevily:

Není zavádějící hodnotit chování stran a politiků ve Sněmovně, když jde o komunální volby? Co ostatní politické strany?

Na základě našeho projektu samozřejmě můžeme hodnotit pouze parlamentní strany. Načasování hodnocení těsně před komunální volby je také dílem toho, že jsme hodnotili projekt po roce fungování, čekali na hlasování o změnách jednacího řádu Sněmovny a chtěli zveřejnit jména kandidátů do Senátu, kteří se k podpoře před volbami připojili. Hodnocení je zároveň pro komunální politiku z velké části relevantní. Řada z rekonstrukčních zákonů se úzce dotýká obecní politiky: zveřejňování smluv a nezávislý audit, majetková přiznání, obsazování dozorčích rad městských podniků. Jestliže strany tyto zákony blokují na národní úrovni, vypovídá to jistě i o jejich ochotě na úrovni obce. Nepředpokládáme, že naše hodnocení bude hlavním vodítkem pro kvalifikované voličské rozhodování.

Proč u některých stran hodnotíte čtyři zákony a u jiných sedm?

Zákony projednávány v Poslanecké sněmovně hodnotíme u všech stran. U zákonů, které teprve připravuje některé z ministerstev, hodnotíme stranu, které příslušné ministerstvo náleží. Na tom, že opoziční strany nebo koaliční partneři na zákon čekají, aniž by existoval vhodný poslanecký návrh jako alternativa, není co hodnotit.

Proč jsou ve zkrácené tištěné verzi jen tři zákony a proč je zveřejňování smluv výraznější?

Celý leták je koncipován jako „ochutnávka“, která nemá obsahovat ucelené informace, ale nalákat čtenáře k pročetí celého hodnocení. V letáku jsou uvedeny zákony, které již byly nebo jsou projednávány v Poslanecké sněmovně a u kterých tedy můžeme hodnotit aktivitu všech stran. Čtvrtý zákon projednáváný v Parlamentu – změna jednacího řádu Poslanecké sněmovny – v letáku nemohl být uveden, protože byl ve třetím čtení schvalován po 22. 9., kdy byl leták již v tisku. Zároveň jsme v letáku, jako ochutnávku slovního hodnocení, zvýraznili zákon o registru smluv. A to z toho důvodu, že jde o téma se zásadním významem pro komunální politiku a zároveň o velmi jednoduchý zákon, jehož protahované projednávání podle nás dobře ilustruje přístup jednotlivých stran.

Průměrné známky vycházejí nejlépe Úsvitu, KDU-ČSL či TOP09 - vyzýváte tedy voliče, aby volili tyto strany?

Leták nedoporučuje volbu žádné konkrétní strany. Z toho důvodu jsme ani do hodnocení neuvedli shrnující či průměrné známky. Předpokládáme, že svěprávný volič jej použije tak, že si z něj odnese slovní informaci, co strana nebo strany, které chce volit, skutečně dělaly pro omezení korupce, a rozhodne se, zda je pro něj taková strana i nadále důvěryhodná. Opravdu nepředpokládáme, že po přečtení letáku například liberální volič zajásá, že má návod, a vyrazí volit nějaké netolerantní hnutí.

Známky jsou především stručným shrnutím pro ty, kteří se neorientují v parlamentních procedurách. Jednička: poslanci návrh aktivně navrhovali a podporovali. Dvojka: hlasování v souladu se závazkem, ale bez aktivních kroků při prosazování návrhu. Trojka: nejednotné chování, část strany zákon podporuje, část jej podkopává. Čtyřka: hlasování pro zákon oslabující návrhy či pokus o zdržení a blokování. Pětka: strana zákon aktivně zarazila, nebo navrhla zákon opačný. Průměrovat tyto známky je dosti ošemetné.

Proč sami nekandidujete?

Naše platforma i navrhovaných 9 protikorupčních zákonů je nestranický projekt dvacítky nevládních organizací, které plní jinou úlohu než politické strany. Je to plán konkrétních kroků na ozdravení české politiky bez širšího ideologického základu. Tuto koalici spojuje 9 navrhovaných protikorupčních opatření, která jsou odpovědí na věčně se opakující programy a sliby politických stran. K jiným otázkám se nevyjadřujeme a ani vyjadřovat nemůžeme. Další společná témata nemáme – jsou mezi námi pravíci i levíci voliči, liberální i konzervativní a na mnoho dalších témat máme odlišné názory.

Není hodnocení zavádějící, když prosazujete jenom svoji verzi zákonů?

Nemáme „své“ verze. U každého zákona máme jasně sepsány zásadní [principy](#), bez kterých zákon podle nás nemá smysl a k nimž se také většina poslanců před volbami přihlásila. Jednotlivé návrhy nebo pozměňovací návrhy hodnotíme na základě toho, zda těmto principům odpovídají a podporují je, nebo zda jdou proti nim. Například u pozměňovacích návrhů u zákona o registru smluv jsme nehodnotili, zda má registr smluv spadat pod Ministerstvo vnitra nebo financí, ale to, zda je v daném návrhu splněn klíčový princip, že nezveřejněná smlouva nebude platit. Jednotlivé body samozřejmě nevykládáme otrocky, ale podle smyslu, takže pokud pozměňovací návrh sice zneplatňuje nezveřejněnou smlouvu, ale vypuštěním povinných údajů fakticky umožňuje legálně zveřejnit smlouvu zcela začerněnou, hodnotíme ho negativně. U velmi komplexního služebního zákona jsme každou z následných verzí hodnotili na základě 38 parametrů, které jsou ve stanovisku přesně uvedeny.

Více informací vám rád poskytne

Nikola Hořejš, nikola.horejs@frankbold.org, +420 775 270 214

O Rekonstrukci státu

Protikorupční projekt Rekonstrukce státu byl zahájen v březnu 2013 s cílem prosadit 9 klíčových zákonů, které by razantním způsobem zmenšily prostor pro korupci a zabránily tak pokračujícímu systémovému klientelismu (state capture). Závazek zákony prosadit podpořilo před volbami písemně více než 160 současných poslanců, včetně předsedů hlavních politických stran. **Členy platformy jsou:** Oživení, Transparency International, Frank Bold (dříve Ekologický právní servis), Fond Otakara Motejla, zIndex, Otevřená společnost, Brnění, Pražské fórum, Zaostřeno, Zelený kruh, Nadační fond proti korupci, Inventura demokracie, Glopolis, Good governance, Naši politici.cz, Iuridicum Remedium, ProAlt, Kohovolit.eu a Praguewatch. Činnost platformy finančně podporují desítky drobných dárců, firmy a nadace, jejichž seznam najdete na webových stránkách.

Rekonstrukci státu dlouhodobě podporuje Fond Otakara Motejla. www.motejl.cz

Podpořeno grantem z Islandu, Lichtenštejska a Norska v rámci EHP fondů. www.fondnno.cz, www.eeagrants.cz

FOND
OTAKARA
MOTEJLA

fond
pro NNO

NROS

nadace
partnerství

ICELAND
LICHTENSTEIN
NORWAY
eea
grants